

Alemanak egunean 200 egazkin egiten ditue

Europar eriak alkarren leyan armak egiten.-Masoiak aizatu Italia'n.-Bakearen alde noiz asiko?-Aleman salerosleak Italia'ra

NAZITARAK EGAZKINAK EGIN ALEAN

Roma.—Alemania'n egazkinak egin alean diardue. Iero 200 egazkin egiten dituela azaldu daroa.

MASOIAK AIZATU ITALIA'N

Roma.—Estaduarien auzer ezetarikio indar batza ez bazkunarik beaf ezala ta, orolakoak zeoro gebendu ta ezereztutea erabagi dau.

Masoneria e... bazkuna guztiek

tutafez ke dutea agindu dau Italiar

Gobernuak.

<

ATZERRIKO IZPARRAK

Kontrol lanetarako izentatua izan zanak eztau nai olako zeregiñik

Tunez aldean zarata ta naste ugari.-Egipto gudaroztea beheratzen.-Erusitañak be gudariak geitzen.-Ikaragarizko sutea.-Uriol andiak.-Portugal'ek oriorik emon nai ez, bezeruei izan ezik.-Beste izpañak.

KONTROL LANEAN BURU IZENTATUA EBENAK, EZ DAU NAI OLAKO ZEREGIÑIK

La Haya.—Espana'ko Itzazterzak sartzen dabezen buru izentatu eben De Graaf Almirante-Ordeak Holanda'ko Erbeste-arazo Arduradunari kontrol ofetan buru izaterik ez beste agripiderik ez dabela nai adieraso dauka.

BERE "BEZERUENTZAT" BAKARIK

Lisboa.—Espana'ko matxifadea da. la-ta, gamelatuñ. oriorik ez dauka uri baino Portugal'en, eta daukenetik apurik be, erbestera ez gaitzen erabagi dau Gobernuak. Bakar-bakarrik le-nagotik Portugal'en "bezeru" diran Brasil'era ta Portugal'en kolonietara saidu daikoe.

BARABASKERI BAT

Paris.—Cervere Geltokian, anarkistek egin dabe orain, be, euren barabaskeri bat. Paris'etik etorri bultzia egin zanean eta bultzia ofetan 15 bidari bultzit euren ibilpide-agiriak arakatu egitean jaxi ziranen, suaga eoa bonba batek lef egin eban eta lenengo bultzia-sila sutan agiri zan. Jaxi ziran 15 bidaritik batek iges egin eban. Ertzainak konturatu ziran eta bein-goko eskuratu eben 30 urteko Sales'ko inghierru bat. Paris eta Bruselako anarkista taldeekin artuemonetan egu an berot. Beste suaga bat Espana'ko Ordezkari-tza etxearen baratzetan idoro eban eta beste bat lef egin-agitean.

NERE BORDATXOTIK

Bildutako sortatxoak

Euzko-benda gizonki ta gordindak datusgu munduaren aurrean. Aurreko asha-zaa aintzagaitak onordeko tre-beak dituzte lur gorlagari onan. Urdaneta, Legazpi, Elkanio, Txurruka, Lopez Agirre, ta abatek, orpozo orpoja ta falezteak Kantauriko uretan.

Igaro dan aste ortako gertakaria ez al da edeslan txertatu beafoa? Azkenen agertu zitzaizkigun etsai egazkin eta egazkilaria alako jipoi-eman zieten gure egazkilaria (avadores) ezta ezñik unero mundik nora goralduko ba'gabiltz, gure itxas gizon auzan jokera lurrean izaro beafo'ko urteetan beti gogoan izan bea' degu.

Urteak eta urteak igaroko diranean, agardotegi bakanetan, trabena ta akei, teixetan, safi entzuingo dan gertakaria izango da: ala bea' du. (Iru ontzi xaxta bea'af itukan Euzko'diren aldetik).

Azken erara egindako ontzi eder, aundi inartasu zoragieri bat paxtoari aditiki "Canarias" izenez ezagutzen uiten. Arifazitza balokiko ontzi bat zaltzea zian egineat nagusia. Guda denbora bizia ualariak eta Gipuzkoa euren ziatearik, Pasa'ko porturako mila eretako guda tresnak zizkian. Gure uretatik zizteken, Bareldi.

Ontzi, euzko-Gobernoaren ontziak! Ikusi dizkizk "Canarias", ek. Eraso zioz gu' impakoa.

Iru ontzi xaxta ezerez euzko-Gobernoaren indar guzia: (hou) izenez ezagutzen ditugunak.

"Canarias", ek ba'fuan ditun gizon yayo ta ezkarak dituk. Alemanak. Ono eskolatua, itxas gorabera guzian be'f azken erara ikasak: aufera pen guzietaz jentziak.

"Nabafa" ukuen, euzko-Gobernoaren ontziak. bat. "Canarias", en gutunpaz urperatu zitelen be'au. Baruko ba. izuk ito bea'f izan ziteken.

"Gipuzkoa" izeneko ontzia apurtzea ukuen "Canarias", en asmo maltzura. Gogor era- ziozen sutunpaz beronen aurka. Etsi-jok bai eroki asmatu ere. Ontziaren erdi erdira "Canarias" ek jaurtiriko suak.

Best itxas gizon al, beste beste zauritu. Bizirik ziran bakarik gogor eta sendo zutiñak. Euzko-Iturria galufere-

Suaga-otsak asko artagatu ebezan efi-takak.

ESTU TA LARI

Paris.—Minerua opor dagitela oraindik ere, a, Tunz-aldean estu ta lari dabiluz.

EGIPTO'K ERE BARUKO IZAN NAI

El Cairo.—Egipto'ko Gobernuak Lari-Batza'ko idazkaritzara in du zuzen zuzen, Batza ortan Egipto ere baruko izateko eskatua.

EGIPTO'N GUDAROSTEA BERERATZERKO

Londres.—Egipto'n gudarosta bereratzeko miloi-bateko kreditua ematea erabaki du aldin batzafak. Gudarosta be'f eratzeko ingalanda guda-arazoko buru Marshall-Cornwall buruzagiaren lepo izango da.

ARGI ETXE INDARTSUA EGIN NAI

Milan.—Manuel Lorenzatti urian auzagun dan injenieruak Italia'ren mendagun Ertzearen argi-etxe indartu bat egiteko asmo-agiria eskeini dio Italia'k Gobernuari. Africa sortaldean Italia'k dituan luraldetan naikoa argi izatekotan gajhera, Mar Rojo'ko ura bide egingo ei luke argi-etxe ori.

LYON'GO SALEROSKETA AZOKA

Paris.—Beste burukide batzuk ere lagun dituala Lyon'go Salerosketa-Azoka entzutea efi-lanetako minis-trua buru dala asi da.

GUDAROSTEAK GEIAGOTZEN

Varsovia.—Moscu'tik jasotako izpañak diotenez, laister sartaldeko erusiaz gudarostea ziara gelagotuko dute.

IKARAGARIZKO SUTEA

Berlin.—Aste batzuen buruan Friedrichstrasse alemaniar urian bigafen aldiz sekulako sutea gertatu da. Bombero guztiak lotu ziran lanari. Zori-onoz, inor efe ta mizerik ez da gertatu.

GALTZAIURU OL BAT EGITEKO

Bucarest.—"Rimma" Transilvania'ko Galtzategi ta Mina Gintza Bazkuna'ri 20.000.000 markoko kreditua emateko erabaki izenpetu dute. Galtzaiuru-ol bat egiteko izango kreditu ori ta galtzaiuru-lortzea Alemania'ren lepo izango da.

EGUNDOKO GURENDA

Berlin.—Belbi-agerketa nagusia atzo amaitu zan. Emengo izpañak diotenez, egundoko ospea lotu du agerketa ofek, inoiz lotu ez dan bezelako ospea.

STUEKI SUIZARA BATZAR-BURU

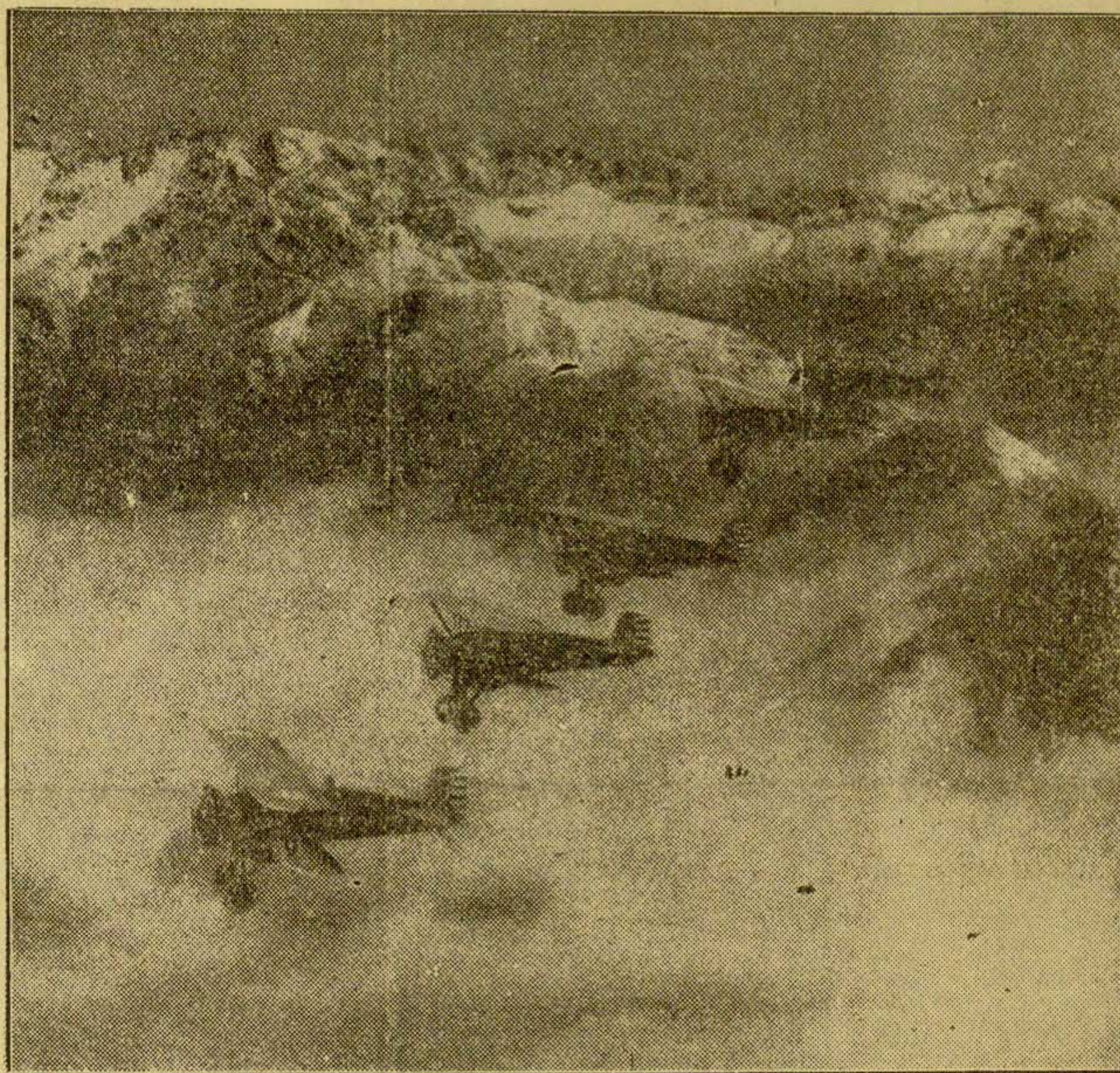
Ginebra.—Atzo batu zan lenen-gai arazok atzeritzen dituan batzordea. Stueki suizaf delegau izenpetu dute batzar-buru ta Gerand belgikara buru-orde.

UJOLDE-ARIKKUA

Kulm.—Kulm eta Fordon artea Vitul gajhera amil-zorian dago izotz zati aundi bat. Inguruetako lauak ujol-dez geldituko diran arikkua aundia dago. Basetxe batzuk urpean daude.

ANTZEZLARIAK ERE OPORKA

Vilna.—Vilna'ko antzeztokia itxi egin dutela agintariak-eta, bertako zuzendari ta antzezlariak opor egin dute.

Gudarostariak, Euzko-gazkin ta euzko-gazteak euzkoan.

EDEN JARDUNEAN

Amerikafak bake-alde egin dutena goratzen.-Izkillu geitze arazoa burutzeko gertu dago Inglateta.-Erbesteko auziren bat erabagi bear danean, diplomazi bidez jokatzeta baño egokiagorik ez.-Beste izpañak.

Gastia zutunik

Gastak osoz omiduba ixateko bial dauan bigafena "adimena egitsu" ixatia zala esan geban oraintxubengo idazlanian. Bai'ba, gixadja, begiak bial dan eraz zabalik dauanarenzat, gorputz eta ari me adimendun osotutako irazakia dala, agiri agrikio egija da. Eta gura ta bial dauan gustia egiteko gorputza osasuntsu bial ba'dau, arimia be osasuntsu bial dau. Eta arimian auzengoa agertzen yakuna adimena da, bea'f egija ezagutetako almena dalako.

Eta egija, edozer be, dan lez azaltzen daukuna da. ba Augustin Deunak diraus kunez zerbait dana da. Augatik guzua entzutan, ez danik ez egizu esan, bein ba no safijago erantzun izan dogu. Ez dana ba guzua da, eta zerbait dana egija.

Eta guk zerbait layuz egingo ba'dogu, egingo dogun ori ezagutu egin bial dogu, ikusi egin bial dogu, eta ezagutu eta ikusi egin egingo dogu, guzufak ez lana ba no ez daukulako ezagutu ta ikusi-azo ko-ta.

Beraz, arimian auzengoa adimena agertzen yakui, egirako gure arimiaz dauan almena adimena dan ezkerro.

Gauza asko ondo inarduteko ba, gau-gok diran lez ikusi, ezagutu bial doguz eta augatik askorako gauzak ba'gara. adi mena "egitsu" bial dogu. Auxe dala ta Platon'ek egija Urizik gixakijari emon izan dautan dedugarjiena dala auzotzen dau, eta Josu-Kisto'gu "gijak gaizka-tuko gauza irakasten dauku.

Eta onentxe izan be izan bial. Gauzak diran eraz ezagutzen ez doguzan artian ezer agiri ez yakula gara ta, biderik be ez dakigula, eta oke'ena ez diran eraz ezagutzen doguzan, gaizka bidian barik, ondamenti-bidian gariara inok esan barik be, edonok dazau. Egitsu egizu ba adi mena, baña onetarako gaiztoa etxunda ezin izan, onoz zutunik baño.

Onoz zutunik barik, gaiztoz etxunda dauk bere burua bialko auts eta lufaz estalduta dau, be utzian autsa ta lufa baño bisterik ez da izan be ta. Lufa ta autsa baña ilunak dira eta euren men peko danak ilunpian ibili bial. eta argi barik egirik ezin ikusi.

Argija ta egija izan be gauza bat la-koxiak dira, beintzat batera jotzen dabe. Argiak gauzak ikusi-azoten daukuz, egijak be bai. Onok arek baño sakonago agiri jafita, argija ba gorputzkiña gauzak azal'an gelditzen da, egijak, baña, gogo-raho elduta gauzak ba'fuko ixatez agertzen daukuz. Adimena egitsu izan dag-xun ba, gaizto bidez, zeugandu dagikezu-zan bialko auts eta lufak astinduta. euren iluna kendu egizu, eta ordiaz onoz zutunik zariara, egizko argiz zure adime-na gardentsu egizu.

Auxe da izan be zuri, gaste zariarako yaotzuna. Argizko argija ta gardenezko gardena ixatia. Nok jasan izan be, ga-tia ta luf ta autsez iluna ta ilunduba ixatia?

MONTXOR

duanarentzat kaltegarri baño ez litza-teke izango. Orixe darakusgu ogei urteotako auferapenak. Eta gudeak sortuko litukan kalteak be'f jartzen badiara efi-etako buruak, euren arazok izkilluz erabaki bear dituztena, bi bider ikusiko dute.

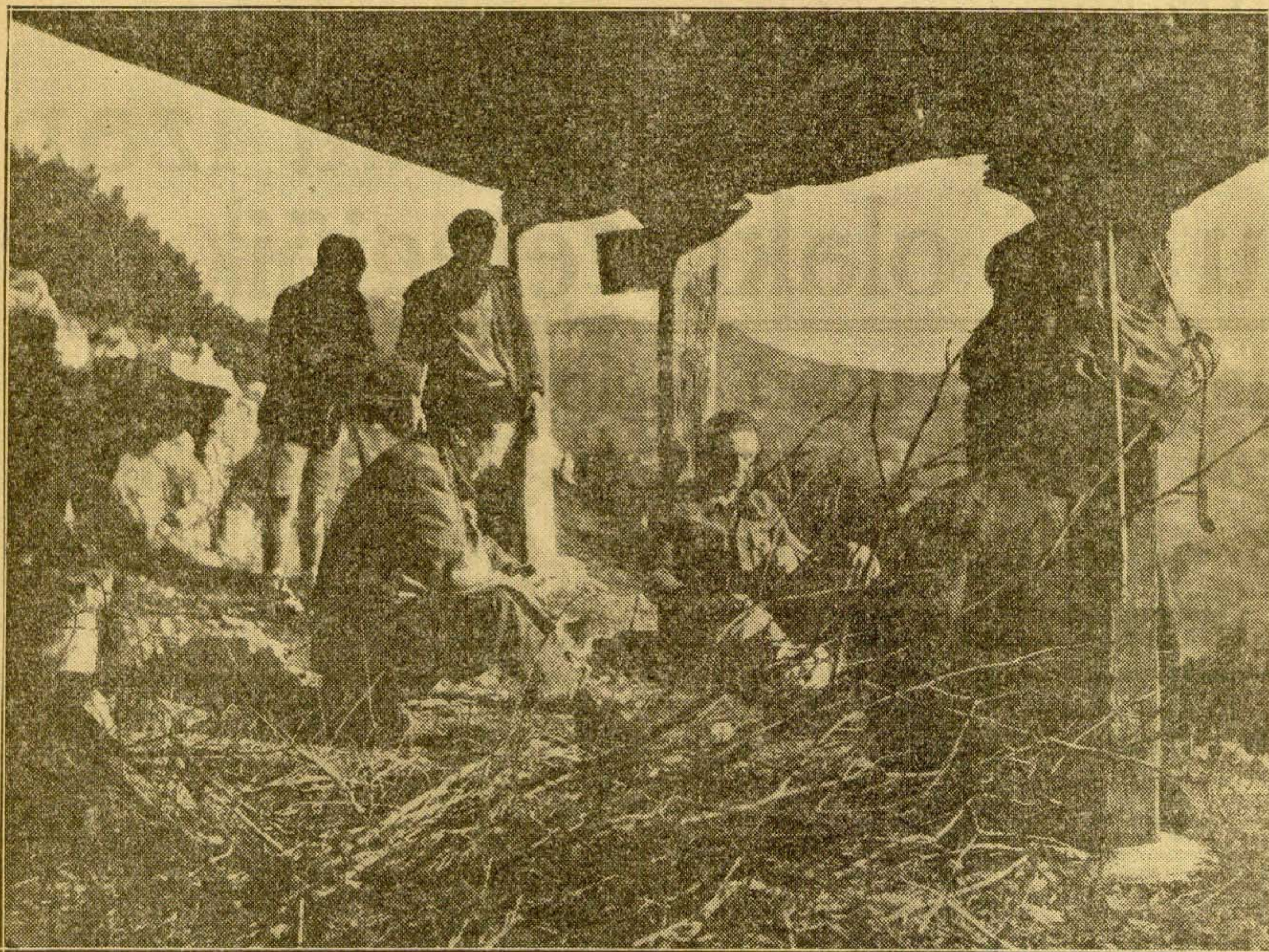
Azkeneraño bear ba'da, izkillu or-nitza arazoa azkeneraño burutzeko gertu dago Inglateta. Eden'ek dienez, baña, lenengo izatan duan eskuar-tean, iziduz ornitu ta ornitze ori be-te buruarentzat kaltegarri baño ez da la ta, asmoa basterizea luke Inglate-fak egokien.

Eden'ek, Estados Unidos'eri begira oldoztu zanean, beste lateriak in-aru-aman eta salerosketan geroago tu ugarigo jafaitu bear lukela Inglate-fa'k, azaldu zuan. Bigun eta zearka-baña, Von Ribbentrop alemaniar en-bajadoriarentzat ere jaulki zuan Eden'ek aletxo. Le'pzig'eko Azokan, danen auzan Alemania'k eskatzen dituan koloniat buruz jardun zuala Von Ribbentrop'ek-eta, ori diplomatiku-bidez erabaki bear dan auzia zala esan zuan Eden'ek. Von Ribbentrop afitatu gabe, auxe esan zuan Eden'ek:

"Erbesteko auziren bat erabaki bear lanean, diplomatiku bidez ala alkar-laguntasunez jokatzeta baño egokiagorik ez derizkiet niri-neu. Ezta bear dang lortzeko, bide e'fagorik ere".

Itzaldaren azker-alean agindu baño egiten ez duten lateriak gaitik de-talitez jardun zuan Eden'ek: "Jaurari askafak, gu'geuk lateri azkea degu-lako bizio'oki; erabaki bat lortzen de-gunean, ez degu "ezartze-bidez" bu-rutzen, ezaupide-bidez baño".

BASARI.

Mendiolaizaleak atsedean aldia egiten Euzkadi'ko mendi zoragait baten.

TRATADU GAITZA

Locarno'ko tratadu apurtzearen lenengo urteurrenean poz eta zaratarik ez.-Alemanen ustez Locarno'ko tratadua izenpetu ebenak bairo batzea gaitza da.

EGUNE BURUTU EZISA ETE?

Berlin.—Europa'ko sartaldeko egotia lafi eta ilun agiri cala-ta, izpafingiak azalpen motz eta ezezkofak agertu ditue. Locarno'ko egune oin-petatu ebenetik eta Rhenania gudari-salez bete alemanak, urtea bete da. Lufalde ori, Versailles'ko itunben arauz gudari bage utzi zan.

Rhenania'ren egoera bari oferi da-gokionez, estaduak Locarno'ko egu-nearen ordeaz, bari bat egin leukiela, dihoen.

Rhenania'n dagozan aleman guda-riak, lufaldea artutearen urteurrena ez eben jai egin.

Aste erdian elduko da Londres'era, aleman ordezkari Von Ribbentrop, Lo-carno'koan eskuartu eben estaduak. Eben jaunak azilean biadutako idaz-kiari erantzun gausa ostera ofetan Ribbentrop'ek.

Idazki gretan, Locarno'koaren ordeaz beste egune bat burutu eta leikien, iziti eske azaldu zan ingeles minis-tru ori.

Locarno'ko itunbenen arteko ziran estaduak asmo batera erakartea gero ta zalago ote dan dihoen nazitafak. Gusti ofek beste egune bat lotu da-gien Eden'ek egiten dituan alegiak zeregiri latzak dirala dihoen irizleak, ta asmo ofi kontra egiten ez dira as-pertzen.

Itunben aur, ezetsi ebalako ez da la oraingo izaki au sortu, dihoen ale-manak, eta naste onen erudun euren ez dirala ihundik ihora be.

Gudaletzeko eta guda oñetako gudariari

Aldi gutxiren buruan EUZKEL-DUN IRAKURLE BATZA "EGU-NA" izpafingiarri eusteko jalo be-fia dan batzaren izenean ikertuko zaitute, Eratzale Batzordeak.

EGUNA euzkel-egunkariari eus-teko sortu dan Batz onak, lenbizi-ko lanari ekingo dio euzkeldun gu-dariak ikertuz. Guda ofetan euz-kei-idazleak izendatu, arpidedunak egin eta abar.

Euzkeldun gudari kementsuak, aldizka guzloak ikertuak izango ze-rate, EGUNA lenbizi euzkel egun-kari abetzalearen berotasunaz eta zuen laguntza itxaropenez.

EUZKELDUN IRAKURLE BATZA.

(EGUNA izpafingiarri eusteko) Eratzale Batzordea.

Komponketa barien bila dabilzan es-taduak dabela auzi gori onen erua di-hoe, norberekeriz jokatu nai bai-dabe. Ez-sartzea eta baketan lagatea, itzal eta begiramen osoz zaindua izan de-dila dihoen belgikafak, eta eskabide au-artuemonetan gorabera audikoa dana ezin uka.

Belgika'ri baketan usteko Alema-nia gertu dagoala ihonan Hitler'ek, ba-ñan Rhenania'ko egune bariaren bi-dez itzal ori ezeztu egin nai leukiela dirudi. Belgika'ren jokoareak, beraz,

ostopo mardulik aterako dau itunben ori lotu aufetik.

Alkafi laguntzea ontzat artutea es-katuko e-lagu Inglaterra'k; asmo ofen kaltez, ordeaz, Mussolini'k buru-belari jardungo ei-dau, Italia'k egune ortan esku-artutea erabakiko balen.

Europa'ren sartaldean guda - indar eta laguntza Inglaterra'k izateari ez deritza Mussolini'k, alemanen ustez, ortara Mediterraneo'n nai bezela je-katu al izango leukiela. Hitler'ek, bere aldetik, ortara ezkerro Italia' bere

adizkideari onuratsu izango itzakio-zan obari eta baldintzak ezari nai izango lituke.

Europa - sartaldean beste itunben bat egiteko asiera lanak, ez dabe Ita-lia zuritu, Inglaterra'ren asmoak mal-tzakeritsusak dirala uste baldau.

Italia'ren egoera eta izateak ofekif ez dagila izan, nai dauela adirazi dau Inglaterra'k, baiñan Italafak ez dautse orlakorik sinistu nai.

Be-da ofatitio beste korap'lorik, Eu-ropa -sorkaldeko ofekifn Frantze'k da-uan adizkideatun eta eginbea zer eratakoak diran jakin nai dau Alema-nia'k, ofi ofek be itunbenen sartu nai izango leukiela.

Alemanen kezka ofekif ezeztutuko bidea idoroko dauala Frantze'k uste dabe situak.

Frantze'k Rusia'z dauan egunez, eta Txekoslovakiazko betebeafak alema-nitarfi dagitosen lufak arimutuko bidea izango litzake orixe.

Rhenania'ko itunben bariñan Alema-nia sartu orduko, Hitler'ek guzi au argi ikusi nai dauela esan dau; zein eta nolako, eta norogihoko dan.

Egune bari ori burutu eza'gagie, efua Rusia'ren gurari neufibakoez di-rala dihoen befiro be, Berlin'en. Itun-ben ori egiten zala izango dala ofe-xegatik uste ealdabe alemanak.

Egune ori, ordeaz, Europa -sartaldean, gero egingo litzateken itunben nagusiaren lenen mala izango ei-da, egiten ezkero.

IDAZLEA eta LUMEA

(ALEGITXOA)

Idazle luki batek, bere lumeari ezartzen ei eutsazan ofekaf ugari.

Behola luma ofek, azpurturik aurki, onelan, itz legunaz, urten eutsan ari:

—Zure ofek egñiak ez egoiz neuri, ad-argitasuna badozu ruk, ta nik ofetan ekiteko sentzun-zpi barik, eskuaren aginduz beaf dot idatz.

Amaia idazle lukiak, esan dotzun garbi, lumean erantzuna beaf dabe ikasi.

ARUGAIN

IGANDEZ BARINAGA'N

Nekazariak adi

Gudari-buru bulartsu baizen nekazari jator, Goiko-etxea'tar Pi.-"Eztanda" jauna'ren jarau-na. -"Etxean egin eta kalean zaindu".

Nekazarien eginbidea.

Alkatu Nekazariok !!

Izpafingietan irasarteka, bastafetan oska ibiliketa, ormetan iragarkirik, be, ezaroka Barinaga'ko eleiz auzean of amaikak inguruan ostetza auzua dogu. Inguruko ba-eritafok marmar guda autu ta gorabera kin yadilkuz.

An gara gu, be, ta aren basetifar talde, aundia ikusea miragarf yaku. Jakin-naiak galdera bat sortu dauku ta bat egin do-guzan itadokoei.

—Zer dogu emen onen basetifar asko izateko?—dirau'soegu.

—Zer? Nekazarien batzafa edo ta... emen gara.

Eta aratzatxoago gara ta ofa gure "Ez-tanda" trebe ta argi, gipuzkoar nekazari-jatoretan jatorien-eritakoa. Berofekin bate-ra gudari-buruzagi masatz eta be'zoli bat; gudari buruzagi jantzi dakusgun ori nekazari argi 'a urten bat dogu. Azpetia'ko bere kabi maitetik udagunean paxis-ten dundadotsak uxatutako euzko txoria. Barinaga inguruan ezaguna dogu jauri ori. Kalamua bastafetako basetifarak maita, be, maita dabe ta zer eskatu, be, 'a-dabe.

Bastaf onetako basetifar laguntzeko asmoak erakafi dauz ona ta 'orionak da motseguet basetifaren ordeaz ta izenez.

***

Areto baten saftu gera. An gaituen ne-kazari talde mardul mardularen artean, zerbait entzun-miñez.

Goikoetxea'tar Pi'o'ren anai Jo'ek ber-tso egoki-egokiak abestu euskuzan. Be-tsoz egin euskun izariaren aurkezpena. Zei-fien egoki aurkeztu, be, gero!! jafatu ofe-tan gudari gaste, ba dozu bertolari doai edafai ta.

Jagi yaku Goikoetxea'tar Pi'o Ander Deuna gudaloroko laugafen gudatallako buruzagi. Izlari gaitz eta erime dogu: ba-dau gure kapitau ofek gauzak moduz ta neufiz esateko almena.

Buruzagi bu'artsu baizen nekazari zint-zo dogu. Gudari adoretuari yagokonez jokatu dsu Kalamua'n, baiña mendi bideok zeaf dabilanetan ez dauz azu basetifatak. Ikusi dau zeñen lafi bizi diran nekaz-riak guda-o'in inguruetan eta nekazari ofein kezak adierazoten Nekazari-Alkaf-tasuna'ko artezkerietan Nardiz jaunagana jo dau. Azaldu dautsoz guda o'in ingurue-tan bizi diran basetifaren kezak Nardiz jaunari ta bai entzun be, jaun ofek. Guda o'in efi-bafutan bizi diran basetifar efen-

teak ordaintzea atzeratu dautse oro agindu eko dekretu baten bidez. Ezaguna izango yatzu irakurle, oro agindu ori onekero.

Kalamua'ko kapitau baten eskabidez lo-tua dozu, Pi'o jaunaren eskabidez. Sutsu agertu yaku bere jardunalditxoan Pi'o jauna. Itzaldioi amplitu ebanean ba-zan an-tza-otsa. Zorionak Pi'o jauna zure ber-doko buruzagiak ugari l'genduz...

Adi, irakurle. Jagi yaku bes'e gizon bat, be, Begiruna bigun. ifiparetsu, biotzko, izlari ezti eta gozoa auxe. Nekazaria a-na neuk ez ba-n'otsu, irakurle, ofen iz-etakoa modua ta etofia oartuta, "kafera ren" bat ikasia ez danik ez zeuskide esango.

Oi dan agufa egin ondoren alkafatasuna zeñen beateko dau agertu dauku. Ant-ruki egokirik ipini, be, bai. Ufengo, alkaf-tasunaren beara azaldu ostean, alkafatasu-naren indafa. "Basetifarok geu" yakogun mailara igoteko, alkafatasuna dogu bide ba-kan, alkafatasunak jasoko gaitu leinago maitaragiño. Erle bakafak bere eztenix... akin ezer ezin egin dake, Erle taldeak baiña edozer.

Entzuleak adi eukiteko, ba-daki "Ez-tanda" k zein dau biderik egokiena ta ja-kingari ta ejemplo polituk ipini euzan.

Alkafatsun ori basetifarak euzak sortu beaf dabe. Ofeta alio laguntzarik kateiz ez yatorkue. Kalekoak zerbatien lagundu dai-ko basetifarari ta maita izan dakez bas-etifarak baiña kaletarak basetifar e dautsen maitasunoi ez da geñetetan basetifa-en onak sortzen daua; kaletarak basetifa-fak dautsen maitasuna, untrak zuzatari dautsen maitasunaren gualto etsi eban "Eztanda" jaunak. Basetifarandagin zer-bait itxaropen dabela da. Untrak zuzatza-biña bere bizigari ta eustokio dalako mait-te dau.

Basetifarok beraz euron buruak eukok zaindu beaf dabe; ez kaletarik arduar-peaz bizi. Basetifar oraingo egingoa itz-oneitxein adierazo euskun "Eztanda" jau-nak: "Etxean egin eta kalean zaindu." Orainfate etxean egin eta etxean zaindu gurarik ibili gara ta ori galbide izan yaku.

Azkenez emakumez itz sutsu batzuk u-zendu eutsazan eta aguf bere-bero batekin burutu eban bere itzaldia.

"Eztanda"! Zure antzeko batzuk ba-genduz, lastef idulaztatuko litzakez gaur ikusten doguzan gauza asko. Beterik izan-go genduke basetifar-antuetan. Biotz-bio-tzez zo-ionak, jauna.

NEKAZARIAK BEREN ETXIAREN JABE

Gauko eguneko aginarien buru aus-terik aundien eta gafantzietsuenetako dala d'rudu, nekazariaren izakera zuzendu eta ofi-ali ziur baten gafe jartzea; ofetarako iriti denak, leku batera juten dirade; au-da, denak ezagutzen due, brak lantzen dituen lufan jabetasuna baf duela nekaz-ariak.

Leku onetara irixteko bide askotatik di-joaz agintari eta aginpekoak.

Batzuek diote, nekazari "denak" egin baf duela berak bizi diraden etxiak. e-a lantzen dituzten lufaren jabe, lenago di-tuzten nagusiari kenduta; beste batzuek nekazariari eman baf zavola "betiko" bi-zi dan etxe eta lantzen dituen lufak, be-tan lana egin eta bizi dedin, bertako emai-tzarekin; lufaren jabetasuna gelditirik efi agintariarentzat.

Batzuek eman nai diote nekazari "de-nari", beren etxe ta lufan jabetasuna; bes-tiak eman nai diote "dena"ri bertako emai-tzaren jabetasuna lufarena geldituz "Ez-tado"arentzat; au da, batzuk "propiedad" "dena"ri, eta bestiak "usufructo" "de-na"ri.

Bi bide ofek, gure ustez, ezin dezateke ase nekazariaren biotza; beragatik ezin li-tzake izan bafko eguneko pakearen ofi afiak.

Gure ustez, ezin liteke, ez da "komeni" nekazari "denak" nai ta nai ez beren etxi-aren ta lufaren jabe egieta; ez ta ere ez da "conveni" nekazari "denak" "usufructo" ofekin ustea, eta ara zergatik.

Ez da "conveni" "denari" euzaren ja-betza ematea, berak etxe eta lufaren ja-betasun ori eta ofek dakaitzen ondorenak, aufera eramateko diña ez diradela; au-egitia izango litzake nola erabili ez dakien bati "bonba" bat bere eskuartara eramatea bezela.

Ez da ere "conveni" "usufructo"arekin denak utzitea; zergatik, nekazariak beste edozein langileak izango dego geigo zalea-tsun izango du, beretako, duen itxaropena daukan gauza ura ondu zaitu eta egoki-tzeko. Erderaz "estimulo" esaten zayon ori beretazko izateko gogo ofek dakarkio.

Bestetik beif, nor daki gauko agin-tariak asmo batekin betiko "usufructo"are-kin jafi afen, beste agintari batek alda-i-ko badu ere; au belafi etztera etofitzen zaito nekazariari.

Gure ustez, nekazariaren bizi bidea ba-dakigu zer dan, gerok ofela geradelako eta nola jafi itekian lege ori.

Gauko egunian, basetifan berjan lana egin eta bizi ez diraden basetifi jabe denen basetifetaz, Euzkadi'ko jaurilaritza jabetu baf lituke; ordaintza gure'afa bada, eta ordaintze gure arerioa izatekotan.

Ordaintza au izentatzeko, jafik gen"duke "Jurado Mixto" bat, nagusien alde-ko bat edo bi, Nekazarien Alkafatsun'eko

bat edo bi, eta buru Jozela, Jaurilaritza'ren ordezkari bat dituela.

Basariaren jabe izan nai duen nekazari-gustierri eman bafko litzayozke bere bizi-dan etxe eta lana egiten duen lufan jabe-tasuna.

Ba ra ordaintzeko epea emango genioke 30 urte goyena dala; au basetifaren jabe izan nai duen denari; bere urteko basefi-sariaren gahera ordaintu bafko luke amon-tizatzeke; 30 urte ofetan, bafeko dena, baiñan ez luke ordaintu bafko dena ne-kazariak bakarik, baizik Jaurilaritza eta berak; eumeko sei ordaintu beaf bada lau ordaintu dezala nekazariak, e beste biak Jaurilaritza; onela lagunduko litzayoke nekazariari gauko bizikera itun au ego-kitzen.

Jabetza au izan nai ez duten nekazariari, emango bafko litzayoke beren etxe eta lantzen dituzten lufak. "usufructo" edo bertan lana egiteko eskubidia, baldintza eta ordaintzea batzuen azpian, beren etxe eta lufan jabetasuna "Jaurilaritza"rentzat geldituz.

Nekazari bakoitzak ez luke, bere etxe eta lantzen dituen lufaren jabetasuna bes-terik izango; etu au bertan bizi eta lana egiten duenak; saldu "bifia" izango ba-lu, saldu bafko lioke. lenago etxe eta lufan jabetasunik, ez daukanari, eta ez berak nai duen sa-neufian, baizik aiatu legun "Jurado" arek izentatzen duen sal-neufian. baiñan "beti" lenago jabetzarik ez duen bati.

Bafekoa izango litzake "basefi" bako-izari sendi bat bertan patxadan bizi izan-eko aintat luf ematea, dala efi baso, edo nagusi aundien basoak zaituz.

Beren etxe eta lantzen dituzten lufak erosi nai dituzten denentzat dirau jafi baf-ko luke Jaurilaritza, ofetarako "Banco" bat sortuz.

Au da gutxi gorabera, guk jafiko gen-dukiem legiaren "mamia"; jafika nek-azari ariote eta ezjakin batena bezela. efu-duna izango dala, baiñan nekazariaren bi-otzak ase, jaunototasuna il eta "komunis-moa" ren burundara geldituko lukiena.

Beste egun batian agertuko det zein di-raden ere afazoyak au onela oldoteko.

EZTANDA

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euzkadi Jaungoikua'rentzat" itxi-lu boga esan oi-eban Arana

Goitrik,

Esatera au abian, goguan eta

biotzian euki baf dogu, beti

ta beti.

Congo'ko gertaerak ezkerro, ez da Africa'n italiar'ak egin daben añako ondamendirik ikusi

Habsburgotaren batzarean usain txareko suagak.-Danubio ibaya gañezka.-Aranda zaurituta?-Sariñena'n suagaketa bizia.

ARISINIA'KO ODOL-USTUTZEAK

Londres. — Addis-baba'n italiar gudariek egin dituen iriskuntza e'la hurrengo Legearen Cramborne jaunari eragin batzuek.

Cramborne'k onela azaldu dautse: "Gizakia'ri egin eutsenaren ondoren, italiar gudariek egundoko gaitzakeak eginaz biotz-gogor joko'u dabela gero, jakin dau Gobernu euek. Ankerkeri izugabienak egin e' tue, eta erotzak pilaka izan dira, ta ondasua e'la etxeak u'gari biftu'de'u."

Fletcher komandanteak esan daua: "kurkuru egitadok dongakari ika-egitadok izan dira, odola para-para e'la izalean atan bere ixuri-azi dabe. Eain leiteke azaldu ere egin, an izan dirau zitekoak. Congo'ko gertaerak an ziran ezkerro ez da Africa'n ofe-ko ondamendirik ikusi."

EGE-ZALEEN BATZARA; USAIN ZINIKIZKO SUAGAK JAURTI

Viena. — Uri onetako kirol-zelaian gertatzen batzaf aundia egin eben Efe-egitadok; batzaf ofetan 4.000 lagun aguru izango dira; ofein artean Efe-egitadok buru lagun ehalarik Jose Hernandez artxidukea, be, an izan zan. Habsburgotafak egege-aulkira jaso bat zirala-ta izlari bat asi zanean, erleku osle batzuetatik usain-txareko suagak jaurti ebezan eta an ego-koak alde beafa izan eben.

DANUBIO IBAIA GAINEZKA

Budapest. — Atergabeke euriak Danubio'ri galezka eragin dautse ta ka-landiagotak egin ez dagiezan ujo-ak, ibai egaletako ormak apurtu gita dabe.

SARIÑENA'N SUAGAKETA BIZIA

Sariñena. — Atzo gabaz erkaldafen a paxisten kañoiak buruka gogofa an eben eta luzea izan, be.

Pusl eta suizkibuzkoak, be, ez ziran izilik egon; dunbatoak dun-ak, ez alzerarik ez auferarik izan an bafia. Auferal oiua noz ezun-uegozan gudaof efitaleak kementsu

eutsi paxisten erasoai. Alperiko izan yakoezan paxistei euren aleginak.

MIAJA'KIN BARIKETAN

Madrid. — Guda-Batza-Orde'ko len-dakari dan Mija'ja jaunak eguardian berba egin eban izpafarikin eta Gu-dalajara'ko guda-oiñetan gudaketa zi-tala egoala esan eban. Paxisten era-sooi zakafa danafen efi-aldezeak atzerarik egiteko eutsi egiten dautse.

Arañegun iru italiar espe artu ebe-zana, be, esan eban Mija'k. Italiarok Cadiz'era etori ei-ziran, Cadiz'tik Se-villa'ra jo ei-eben eta Sevilla'tik Gua-dalajara'ko guda-oiñetara eruan ei-ebezan euek aizen emon dabenez.

Italiar ofein gudarioran italiar gu-dari-agintariak ei-dabez. Guadalajara' rako bitxabal ondoan gudatu ei-eben italiarok.

GIL ROBLES'EN AGINPIDEA

Madrid. — Erbestean dago Gil Ro-bles, baina bere alderdiari agindu bat bialdu dautso. Agindu ofetako atalki-rik urtenenak onetxez doguz:

Lenengo. "Ceda" alderdia agindu ofen-bidez apurtu edo banandu egi-ten da.

Bigafen. "Jap"-ko gudariek lengo senean eta aginpiden jaraituko dabe.

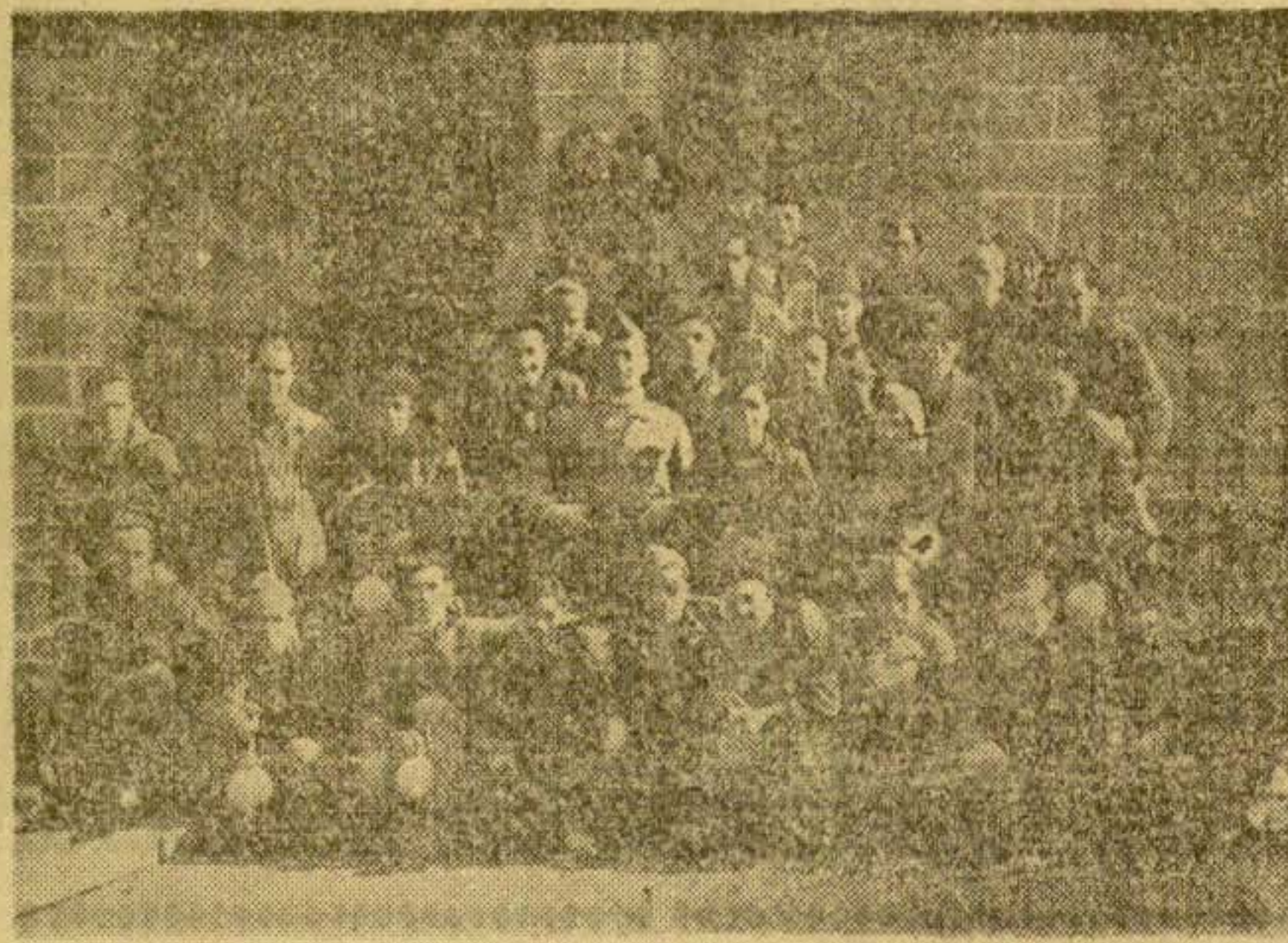
Irugarrena. Alderdiko beste tresnak "Txapel ofeken" ardurapean izango dira aufera.

FRANTZIA'KO ITXASONTZI BAT ESKURATU DABE PAXISTAK

Londres. — "Melgar" frantzetar itxa-sontzia gudaontziak euekin Ceula'ra eruan eta zer daruan arakatu dautse. Ikasketa ori egin ostean jaraitzen la-ketu dautse.

ARANDA ZAURITUTA?

Madrid. — Oviedo'n Aranda korone-la zaurituta dagoana egia dogu au-zago. Seme bat il yako ta beste bi zaurituta daukaz, bata txarto dago gairera.

Gudari talde bat.

Aretxabaltar'ak guda oñean

Guztiok dakiguna da guda denporetan, ez dala tiroka ibiltzen egun guzian, eta guda oñean pake une eta atsedan aldiak ere bedirala. Guk ere atsedan une ori gureganatu nai izan degu, eta datoren ast-afetan, ilak 9, Eibar'en jokatzeko ostiko partidua ospatu bat antolatu degu. Joka lari guztiak, Zafagoitia lagunditako dira. Alde batetik Aretxabaltar'ak usak, eta be-te aldetik, Donosti, Andoain, Eibar eta beste efi batzuetako gudariek osatutako sa'la.

Gogo izugarria dago partidua au jokatze-ko, ba aretxabaltar'ak ez degula ez-eratarako balio esan digute, eta ori ikusi bear degu beaf dan tokian, efi txikia izanaaz tik kirol kontuetan zerbait bagerala era kusi, beaf degu, jokalariek.

Aretxabaltar: Zubilaga; Agiriano, Afe-gi; Etxeberria, Alberdi II, Peña; Elkorro, Alberdi I, Alberdi III, Usandizaga Li-zafalde.

Gipuzkoak saila: Bafiola; Kortez, Mi-kel; Goienola, Leandro, Elortza; Garai, Santi, Gabarain, Telleria, Ormazabal.

Zuzendari edo "arbitro", Arizumun-jauna.

Laistef emango degu partidua onen ja-sokozunaren beri.

Aspaldi onen, gurez batez ere, pake aundia degu parapetotan, eta e'la izkuta ugari izaten da. Lengo egun batean gau erdia or nuntalt izango zan izkeltaldi an-ze zebiltzala nabatu neban, "gofi" batek eta "relete" batek.

Gofiak onela galdetu zion:

—Vosotros aquí es lo que defendéis y, sobre todo, a qué aspiráis?

—Nosotros defendemos a la religión y a España.

—Aquí, en España, no hay mas católi-cos que los nacionalistas vascos, los únicos

"UZZTARO"

"Bafensoro" euzkel-idazle yayoaren idazti berria eskuratu det. Idazle onen idazlanak zaletasun biziarekin irakurri izan ba'dituzt, orain argitaratu duen idazti mama goxoa eran oitetan ler irakurri det Bizkai ondoan aldetan af-tzen ari naizela egunean orduerditxo bat irakurrian amaitu det "Uzztaro" euzkel-oleberri idazti eta egunoro ja-faltzeko gogoarekin utzi ere; aldi au-tan bazkal ondoren jaten jaraitzeko gogoarekin gertzen geran bezele.

Euzkeldun orok irakurri beaf degun idazti da eta nere ustez euzkeraz idazteko zaletasun daukagunok bere-ziki.

Euzkera gaitan jakingea naiz, bafio, elaz ta guzi ere berezi leikela uste det. Bertan gaitan jakingea izan da ere ez degu berezitan argazki on bat beste txar baten ondoan?

Nik beintzat ahortu bear det por pozik irakurri detala "Uzztaro" idazti berria eta atsegin zaletza darabilkin idazkera.

Euzkel-idazleak, euzkera aberiaren ezaugarri bizienaren alde lanean aritu ondoren, asko eta askotan ez du ater-ratzen idazti ordaintzeko ere eta au tamalgaria ezik lotsagaria ere ba da.

Ez dakit zenbat iyeke argitatu di-tun, bafio, euzkeldun aberizale artean, aberizaleasuna nabaitzen degula egin ba da, argitatu dizun iyekeak aldi gutxiaren buruan guztiak amaituko di-ran uste osoa daukat.

Puntu ditugun euzkel idazleak be-rei nekeak eskertzen dakigula erakut-siaz eta auferako sortu dezagun beren b'olzetan sua ekindako bideari jaraitu dioten.

"Bafensoro" adiskide eta neretzat euzkel-idazlearen artean gogo biziarekin irakurritzen dizudan idazle yayo, af-tu eazazu nere zorionik bereona eta jafa aspertu gabe ekindako bideari.

IA. MUTILLAK, ADIRALTZERA!

OLABEAGATARA ("Atzuetan" gudalsalaku.)

MENDI LAUTA.

EUREK DISOE

Madrid. — Valladolid'ko Falangekoak adierazo ebenez-gabeko ilunetan go-riak Oviedo'ki kaltetaragiño eldu zi-ran eta egundo bafio biziago jo, be.

Ora zer ditoeen paxistak euek Oviedo'ko gudariei buruz ta ofen au-ferakadearen bafi euek damoskue

*****

Eskatzen eta eskartzen

(Domingo kanpaina'ron orotiaz)

Nere lagun "Atafene"ri

EGUNA afu ondoren

irakurtzen asi

une gutxiaroko ne:

beriala jausi

norbaitek dizkida

b rtuak idatz

"Atafene" ikusia

asko portu naiz ni

beragandik beaf det

askotxo jkasi.

Antxiñan asi nintzan

"Euzkadi" idazten

albanu beti nuen

anai bat laguntzen

nere ofek guziak

oso zuzenduzten

ustan au betetzia

dizut gaur eskatzen.

Beragatik mila eskei

lagun "Atafene".

dakidalako ziur

zauzela zu ere

efenka dabilena

bate gabe jartzen

etazazu sail izango

ainbeste laguntzen.

ZULO

MADRID'EN

La Toba, Abadanek eta Guadalajara, ren goi aldeko joaldiak.-Las Rozas'en gogorki ta zofotz.

Madrid. — Aspaldi ja'cin dabe erialdez-leak paxistok bitarte bila ebiltzana Madrid' go gud-oiñetan.

Jaraman esi gogorak eukazana ikusirik, aspaldion batetik eta bestetik zifi ta zifi ibili dira. meun-ja'la; aspaldion egin da beran zirikaldiak ofetakoze izan dira.

Ciudad Universitaria'n eta Madrid'go beste toki batzuetan esibafututa dagozan gudariek lafietatik atara dagiezan, be, nun-baitetik ekitea beafeko yakoe.

Talavera ta Toledo bitartean gudatzen dagozanak eta Avila'n Navalmona'nguru etatik aufera duazen gudariek bat egin ba-dalke Madrid'era bion bitartetik aufer-ututa dagozanak galbidean dagoz ta ori ondamedji izan dakine.

Orain batera'batera iru tokitatik jotan asi dira: toki ofek alkafengandik ufin dagoz ta ofetan batera ta bestera b'itela zail yakoe efi-aldezei; euek ostera era-solka asi diran iru tokitara bide onak di-bez.

Toki berezi getik Guadalajara'ko La To-ba ta Abadanek inguruak, Las Rozas, Ma-drid ondoan eta Jarama egoalea doguz.

GUZUR NABARMENAK

Madrid. — Paxistak gure bafi zeihen ondo dakien, paxistakemon daben iz-paf oneitxek irakatsiko dautzu. Ona emen paxisten ifati edo radio bate-tik esan daben izpafot:

"Bilbao. — Moscu'en aginduz Rusia' ra eruango dabezan umeak, Gipuzkoa' tik Bilbao'ra iges egindakoak dira."

USTE ONEKO INGLATEA'N

Londres. — Kontrola, asteko "Ez sar-tzeko Batzorde Nagusiak" artu daben erabagiar buruz d'fardue inglaterra' ko izpafingiak.

Kontrol-eziok jariea onurakof ta gudea amaitzeko bide egoki izango dala uste dabe izpafingioi. Kontrol-afu guztiak erakatu daben batzaf ofetan eta aututxu batzuk gerotu di-a erabagiteka.

*****

ASOTZ BAT TXARA DA EUZ-KAD'PRENTZAT. BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

*****

Donosti Buru Batzara

"Kizkitza," ren (G. B.) idazlanak ar-gitaratzeko, Donosti Buru Batzaf as-moa beterik zabaltu ta dagon arpi-de-aren jaraipea.

Oraindahoakoa, laurleko 2.397.

Bideaf Eskarne, 10; Unzuirungaz'a tar Koldobika, 5; Lolola salako guda-ri bat, 10; Lolola salako beste guda-ri bat, 10; Lolola salako beste guda-ri bat, 10; Lolola salako beste guda-ri bat, 10.

Oraindaho, 2.452 laurleko.

*****

Jaungoikua

Bafi geure irakasleak bere Lafazabaf' n izaldi gomutagafian auxe esan eus-tan: "Bizkaia'ko mendietan azkatasun zintziaz entzun ba'da Jaungo'kua'gafik izkuntz da."

EGUN BI FIKAI'N

Igaro dan astean, befogeta lau egun

laundio'ko mendietan igaro ondoren, ezaten ondoan egun bi igaroten juan izaten ebeza.

La ikaratuta geratu nintzan andra-ku batek esan eustanien gura ama gureaz egon zala. Zogaitik bafia?

Andu neban. Zu il zibala zabal-u za-ban, esan eustan nire andraku ofek

Nok e-an dau ori?, itandu neutsan.

Euzkigu inok nok esan daben. Kar-ke, zikilien bat izango zan. Efi on-ela oiako asko dagoz-eta.

Karlistak faltzuok guzaf ta barike-ke besterik eztaukie ta guñera ofek gure aberiaren arerio andiak dira. Ta

ta'rtat ikustia bafio besterik eztabe

ta.

Ea andraku politik jafaitu eus-tan: Eitzakigu efi onetan z'elako ar-geri politik ikusi diran Malaga pa-riak artu ebenian. Oso pozik agertu

zan euek irabazi baf ebela'a.

Jaungo'kua'gafik bafia bafio eztabe gertatzen emen dagozan karlista eta paxista askok.

Ea txafena: Guztiak nasai eta az-keguz osaguzaz e'biltz. Gura dabena eueko eraguzpenik eztabe aurkitzen.

Ea eta on, ibiltzeko be euek etxakoe-antien. Ofela efi guria arakatu, gu-ñera eritxak jakin eta ino-morjea gi-ye eta lafetasun guztiak kentzen d'ga-ze bafetasun bizi baf itxakezan sen-estetik.

Naz arte jafaituko eta dabe asku-zen ofetan gure aberiaren betiko ar-geri agertu eta azgunak diran paxi-ka euek?

Mendiak gabilizan gudariek gure atafel adierazi eta eskatzen dautse: "oleto jent'a mo'-orka eta na-ga-za zortzafaz zabaitzen osatu de-ge-zen guri esan dautse'uele, euekaze-ge sen bafetasun de-ma'la."

Efin lei euekara be Jara gure ama betitlate oletoen guzufen menpean eue dautsezanik.

Olekoel bafafetik zabaltu ez eta gudariek salatu (denuntziatu).

Fika'taf gudari bat.

